

Назар Дуда,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет
Антоніна Дем'янюк,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Забезпечення якості загальної середньої освіти в сучасних умовах є одним із пріоритетних напрямів розвитку національної освітньої системи та потребує комплексного управлінського підходу, орієнтованого на поєднання внутрішніх і зовнішніх механізмів оцінювання. Аналіз сучасного стану управління системою забезпечення якості загальної середньої освіти в Україні свідчить про наявність низки взаємопов'язаних проблем організаційного, методичного та соціального характеру. Зокрема, внутрішні системи забезпечення якості в багатьох закладах освіти характеризуються фрагментарністю впровадження процедур самооцінювання та внутрішнього аудиту, що ускладнює здійснення системного аналізу ефективності освітніх і управлінських процесів та знижує обґрунтованість управлінських рішень. Додатковими стримувальними чинниками виступають недостатній рівень цифровізації освітнього процесу та обмежена ресурсна база, що негативно впливає на впровадження сучасних методів навчання і управління [1; 2].

Суттєві проблеми спостерігаються і в площині педагогічної діяльності, зокрема у недостатньому рівні професійного розвитку педагогів, обмеженій інтеграції інноваційних освітніх технологій, неповному впровадженні компетентнісного підходу та принципів академічної доброчесності, що безпосередньо позначається на якості освітніх результатів [2]. Управлінські процеси в закладах загальної середньої освіти часто залишаються недостатньо відкритими, характеризуються обмеженим залученням учнів, батьків і громадськості до прийняття управлінських рішень, а також неповною реалізацією принципів демократичного й партнерського управління. Водночас актуальною проблемою є непослідовна адаптація освітнього процесу до індивідуальних потреб учнів, у тому числі в умовах впровадження дистанційного та змішаного навчання, а також недостатня увага до формування безпечного й інклюзивного освітнього середовища [3].

На рівні зовнішнього забезпечення якості освіти виявляються проблеми недостатньої системності збору й аналізу даних, відсутності уніфікованих критеріїв оцінювання діяльності закладів освіти та формалізованого сприйняття процедур інституційного аудиту, що обмежує його потенціал як інструменту стратегічного розвитку. Крім того, ефективність зовнішніх механізмів знижується через недостатню підготовленість керівників і педагогів до використання результатів моніторингу та аудиту, а також через обмежену

інтеграцію кращих міжнародних практик у національну систему забезпечення якості освіти [1].

Перспективи подолання зазначених проблем пов'язані з реалізацією комплексного підходу до управління системою забезпечення якості загальної середньої освіти. Пріоритетними напрямками виступають посилення системності внутрішньої оцінки шляхом впровадження структурованих процедур самооцінювання та внутрішнього аудиту, активна цифровізація освітніх процесів і модернізація ресурсної бази, системний професійний розвиток педагогів на засадах компетентнісного підходу та академічної доброчесності. Важливого значення набуває вдосконалення управлінських процесів через підвищення відкритості діяльності закладів освіти, розвиток демократичних і партнерських форм управління, а також адаптація освітнього процесу до індивідуальних освітніх потреб учнів. На рівні зовнішнього забезпечення якості освіти доцільним є вдосконалення процедур моніторингу й інституційного аудиту, запровадження єдиних критеріїв оцінювання та інтеграція міжнародних стандартів і кращих світових практик. Таким чином, забезпечення якості загальної середньої освіти потребує узгодженої взаємодії внутрішніх і зовнішніх механізмів оцінювання, розвитку управлінської спроможності закладів освіти, цифрової трансформації та формування інклюзивного, відкритого й демократичного освітнього середовища, що створює передумови для підвищення якості освітніх результатів і суспільної довіри до системи освіти загалом.

Список використаних джерел

1. Алексеева С. Система забезпечення якості загальної середньої освіти на засадах сталого розвитку: стратегічні пріоритети та шляхи їх реалізації. *Theoretical and applied aspects of sustainable development of Ukrainian regions : scientific monograph. Volume 1.* Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. С. 359–372.
2. Анісімов В. Проблеми та перспективи впровадження механізмів моніторингу якості освіти на рівні закладу загальної середньої освіти в Україні. *Підприємництво та інновації.* 2025. №36. С. 65–70.
3. Гречаник О. Є., Григораш В. В. Організація внутрішнього аудиту в закладі загальної середньої освіти: монографія. Харків : Основа. 2019.